

Geschiedenis van de Goese Polder (14)

Een eigenzinnige weduwe

Op de hoek Geldeloozepad/Cornelisweg in de Goese Polder staat nog een restant van een kleine boerderij. Na jaren van leegstand is deze ook al weer gedurende een aantal jaren bewoond. Een gebouw met een geschiedenis. Tot in de jaren zestig van de vorige eeuw was dat bedrijfswooning en werkplaats van de bomenkwekerij van de Wed. P. de Jongh. Sinds het eind van de negentiende eeuw een belangrijke werkgever in Goes en toonaangevend voor de zaadhandel en boomkwekerij.

In 1872 treedt Pieter de Jong (geboren 23 februari 1845), zoon van Jacobus de Jongh en Stoffelina Mange, in het huwelijk met Cornelia Kwaak (geboren 23 maart 1842), dochter van Jacob Kwaak en Pieterella Douw. Beiden zijn geboren in Goes en het jonge stel trekt in bij de vader van Cornelia, Jacobus Kwaak (7 maart 1813 / 23 juli 1889). Als beroep van Pieter staat "koopman", zijn schoonvader is stoelenmatter. Tien jaar later staat in het bevolkingsregister dat hij koopman in zaad is. In die periode heeft het jonge stel op verschillende adressen in de Wijngaardstraat gewoond. Er zijn twee zonen geboren, Jacobus Jacob op 28 april 1873 en Leendert Johannis op 7 maart 1880. Pieter overlijdt op 28 januari 1897. Zijn beide zonen zijn 25 en 16 jaar en zijn mogelijk nog te jong bevonden om het bedrijf over te nemen. Het bedrijf gaat gelijk verder als Wed. P. de Jongh. Of de weduwe daadwerkelijk de dagelijkse leiding over dit bedrijf had is niet bekend, maar enkele weken later vinden we in de Middelburgsche Courant van 24 februari 1897 al een bericht voor de gunning van zaad aan het bedrijf onder de naam Wed. P. de Jongh. Onder deze naam zal het bedrijf ook decennialang grote bekendheid krijgen. In 1908 vinden we een vermelding van een filiaal in Middelburg en in 1913 is er in deze zelfde plaats aan de Nadorst een boomkwekerij gevestigd. De weduwe zet met voortvarendheid de handel in landbouwzaad voort. Langs het kanaal, ongeveer achter de houtloodsen, komt vanaf de jaren twintig in de vroegere mosselkokerij een pakhuis, dat in 1929 door brand wordt verwoest. Later herbouwd en in 1980 verdwenen bij de renovatie van de houtloodsen waarbij op deze locatie de woningen aan De Zouterij werden gebouwd. Het bedrijf geniet grote bekendheid in de landbouwwereld en heeft op verschillende plaatsen in Zeeland handelsagenten. In 1915 is het bedrijf één van de bedrijven die aangesloten is op het telefoonnet met nummer zestig. In 1916 wordt

er een agent in Zierikzee aangesteld. Op 3 november 1911 vinden we een advertentie in dagblad De Zeeuw dat de heer W.G. Koning ontslag heeft genomen als directeur en voor zich zelf een zaadhandel is gestart. Of de beide zonen ooit in het bedrijf werkzaam zijn geweest weten we niet. In 1909 vinden we een inschrijving van de oudste zoon met als beroep boomkweker, hetzelfde beroep dus als zijn vader. Later komen we in dezelfde bedrijfstak nog een vermelding tegen van een bedrijf onder de naam Gebr. De Jongh. Volgens overlevering familie van de weduwe. Zijn het haar zonen die voor zich zelf zijn begonnen? We weten het niet. Wel ontstaat er een beeld van een eigenzinnige weduwe.

Boomkwekerij

Wanneer de verschillende bedrijfsvestigingen in Goes hebben plaatsgevonden is niet duidelijk. Er wordt een hoofdvestiging gebouwd aan de Stationsweg, op de locatie waar nu het UWV-kantoor is gevestigd. In de Goese Polder is men gestart met een boomkwekerij. De vader van Henk Hoogerland heeft daar van 1945 tot 1957 als voorman gewerkt: "Mijn vader was voorman van een ploegje van ongeveer zes mensen. Ik weet nog dat ze in de winter entwas moesten koken. In grote ketels achter de boerderij. Op de stammen werden dan jonge takken gezet die met entwas bij elkaar werden gehouden." De jonge fruitbomen stonden in de Goese Polder tot aan de Oude Zeedijk. Van 1945 tot eind jaren vijftig was een zekere heer Bakker directeur van het bedrijf. In de zomermaanden werkten er ongeveer vijftig mensen. Op de boomkwekerij in de Goese Polder was tot begin jaren vijftig Willeboer bedrijfsleider, en na zijn pensionering werd Jan Kaaisteker zijn opvolger. Hoogerland: "Vroeger hadden ze een klein open bedrijfsbusje met een zell over de laadbak. Eens per jaar was er voor het vaste personeel een uitstapje. Dan werden er in de laadbak wat banken gezet en ging men naar de gro-

De vroegere boerderij van de Wed. P. de Jongh aan het Geldeloozepad (foto collectie Bitter-van Opstal/Gemeentearchief Goes)

te stad. In de jaren vijftig werd Rotterdam bezocht. Men keek de ogen uit dat er zoveel mensen op straat liepen. "Moeten die niet werken?" vroeg men zich verbaasd af."

Eind jaren zestig van de vorige eeuw komt het einde van het bedrijf. De grond van de Goese Polder heeft de gemeente Goes nodig voor de realisatie van een nieuwbouwwijk. De weduwe leeft dan al lang niet meer, ze is op 21 februari 1928 op 86-jarige leeftijd overleden. Haar oudste zoon woont dan nog steeds in Goes, maar haar jongste zoon in Antwerpen. Het bedrijf van naamgenoot Gebr. De Jongh opent op 4 januari 1968 op de hoek Deltaweg/s Heer Hendrikskinderdijk een nieuw bedrijfspand. De opening wordt verricht door burgemeester F.G. Huber. In 1980 wordt dit bedrijf failliet verklaard. Op dat moment werken daar 33

mensen die ontslagen worden. De meeste werknemers waren afkomstig uit de landbouw, een bedrijfstak waarvan het aantal arbeidsplaatsen in Zeeland snel afneemt. In 1980 verklaart de directeur van het Arbeidsbureau in Goes dat het niet makkelijk zal zijn om werk voor ze te vinden. Amateur-historicus Gerard Lepoeter heeft jarenlang bij zaadbedrijf Van der Have in Kapelle gewerkt. Over de Wed. P. de Jongh merkt hij op: "Het was een bedrijf van regionale betekenis en is nooit – zoals bijvoorbeeld Van der Have – flink uitgegroeid."

FdK

Voor dit artikel is gebruik gemaakt van informatie van het Gemeentearchief Goes, de website KrantenbankZeeland en gesprekken met enkele personen.

Digitaal Café

In de Goese Polder is een Digitaal Café, een inloop- en adviespunt voor al uw digitale vragen.

Via Digiteun kunt u zich ook opgeven voor korte cursussen voor beginners. Kosten € 5,00 per les. Aanmelden en info: info@digiteun.nl

Op de volgende dagen kunt u daar terecht:

- ledere **maandagochtend** (met uitzondering van feestdagen en schoolvakanties) van **9.30 tot 11.30 uur** in het restaurant van het **Erasmuspark**.

- ledere **woensdagochtend** (ook met uitzondering van feestdagen en schoolvakanties) van **9.30 tot 11.30 uur** in het **Jeugdcentrum in De Spinne**.

Wekelijkse Fietstocht

Vanaf **woensdagavond 11 mei om 19.00 uur** wordt er vanaf Inloophuis Oase, Rooseveltlaan 87 gestart met een wekelijkse fietstocht onder leiding van Jacqueline Kramer. De fietstocht gaat in een rustig tempo en duurt ongeveer anderhalf uur. Daarna staat de koffie klaar.

Uw uitvaartwensen in vertrouwde handen

Roeland UitvaartZorg *Zorg Aandacht Respect*

De zekerheid voor een waardig en betaalbaar afscheid!

- ✓ Volledige verzorging van de uitvaart ongeacht uw verzekeringsmaatschappij
- ✓ Verzorging van de overledene door of in samenwerking met onze gekwalificeerde medewerkers
- ✓ Alle faciliteiten voor een stijlvolle thuisopbaring
- ✓ Rouwcentrum beschikbaar voor opbaring, afscheidsdienst of condoleance

Anthony Edenlaan 21
4463 JD Goes
T 0113 - 23 15 77
M 06 - 512 774 73
roeland-uitvaart.nl
info@roeland-uitvaart.nl

25 jaar uitvaartverzorging op Noord- en Zuid-Beveland

DAG EN NACHT BEREIKBAAR EN BESCHIKBAAR!

DIERENARTSENPRAKTIJK **Midden-Zeeland**
Karelse Van Dijk Stokman Van Anrooij

Drs. M.C. van Anrooij
Van Hogendorplaan 6, Goes
Telefoon: 0113-223381

Open spreekuur op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 16.00 – 16.30 uur.

Tevens behandeling op afspraak.